

Sayin Cumhurbaskanim, Degerli Bilim Dostu Konuklarimiz;

Vakfimiz tarafından düzenlenen 2. Bilim Senligi'ni baslatma ve büyük projemiz Bilim Merkezi'ni insha edinceye kadar görev yapacak bir **Deneme Bilim Merkezi**'nin açilis törenlerine hos geldiniz. Biraz sonra Sayin Cumhurbaskanimiz, yapacaklari konusma ile **Bilim Haftasi**'ni resmen baslatacaklar ve Bilim Senligi'ni bütün yurda ilan edeceklerdir.

Degerli Konuklar;

Törenlere katilarak Vakfimize onur ve güç verdiniz. Yönetim Kurulum adina sizlere kalpten gelen duygularla tesekkür ediyorum. Sagolun.

Degerli Konuklar;

Insanlik 1700'lü yillarin basinda buharli bir makina gelistirdi. Bu makina aniden kömür üretimini üç katina çikarinca, tarim yapan toplumun yazgisi degisti. Böylece **endüstri devrimi** olarak anacagimiz olaganüstü serüven ateslendi.

Yine 1700'lerin basinda Newton evreni inceliyor ve nasil çalistigini çagina göre olaganüstü kavramlarla betimliyordu, ayrıca eserlerinde dünya etrafinda dönen, insan eli ile yapilabilecek bir uydudan da bahsediyordu. Hemen hemen ayni yillarda **Leibniz** tüm rakkamlarin **dijital** olarak, yani 0 ve 1 sayilari ile ifade edilebilecegini yaziyor, bilimin gösteri biçiminde **Bilim Müze**'lerinde sergilenmesini istiyordu. Adeta o günlerde, bu günlerin hasati ekiliyordu.

Degerli Konuklar,

Teknoloji insanligin biriktirdigi bilgilerle dogadan türetilmektedir. Ama teknoloji dogal degildir. Insanin sentetik uzantisi olarak eli-kolu-kaslari, kulagi-gözü-sesi, beyni-hafizasidir. Her yeni teknoloji, insanligin bir yeni dünya görüsüdür ve insani degistirir, yeniler. Bu yeni insan, baska bir dünya görüsü düzenler. Bu yeni görüs yeni teknolojilere dönüşür. Böylece insanligin birbirini besleyen olaganüstü **bilgi biriktirme – teknoloji üretme – toplumsal degisim ve ilerleme** sarmali olusur ve sürer gider.

Degerli Konuklar;

Endüstri toplumlarinda önceleri, ekonomik büyümeyi **kapital / işçi emegi / teknoloji** birlikte gerçeklestiriyordu. Endüstri toplumu gelistikçe önce kapital - işçi emegi orani küçüldü; gelisme devam ettikçe teknolojinin katkisi büyüdü. Gelisme daha da artinca büyümeyi gerçeklestiren unsurlara yeni bir bileşen eklendi : **BILGI** ve **Bilginin bilgece kullanilma yetenegi** veya daha teknik bir tabirle **entellüktüel kapital**. Artik günümüzde refahi yaratan ana unsur **entellektüel kapital**'dir. Entellektüel kapital, sahip olunan tüm bilgileri içerdigi gibi bu bilgileri üreten ve kullanan insanların zihinsel potansiyelleri ile ilgili parametreleri de içerir. Insanligin ulastigi bu asama çok önemlidir. Çünkü insanlik **sermaye** biriktirmekten, **bilgi** biriktirme dönemine geçmektedir. Bu ise yasadigimiz evrenin **ekolojisi** ile **çatismaktan** vazgeçmek ve onunla **uyumlasmaya** geçiş demektir.

Degerli Konuklar;

Toplumların bilim ve teknolojiye yaptigi **yatirimlar** insanliga sinirsiz olanaklar sunmustur. Sihatli bir ekonomik büyüme, yeni iş alanlarının yaratilmasi, çevrenin bilinçli kullanilmasi, kalici baris, anlamlı demokrasi, insan ömrünün ve yasam kalitesinin artirilmasi bu yatirimlarla saglanmistir. Bu nedenle bugün, bilim ve teknoloji yatirimlari, bütün hükümetler için öncelikli hedefler olmustur. Ancak en etkin ve basarili yatirimlari, yine, entellektüel kapitali yüksek toplumlar yapabilmektedir.

Insanlik bugünkü teknolojisi ile uzayin bir milyar isik yili uzakligini gözlemleyebilmekte, milimetrenin milyon kere milyonda birini görebilmekte, saniyede bir trilyon işlem yapabilmekte, yaklaşık 6 cm² bir alanda 90.000 sayfa bilgi depolayabilmektedir. 1995'li yillarda, dünya arastirma portföyünde yaklaşık 600.000 proje vardir. Bu projelerin %80'i en çok gelismis yedi ülkede ele alınmaktadır.

Degerli Konuklar;

Bu gelismelerin isiginda hemen hemen bütün toplulmar, egitim sistemlerini, tekrar sorgulamaktadır. Artık **egitim** ve **öğrenme** faaliyetleri yalnız okullarda sürdürülebilecek bir faaliyet degildir. Çünkü okul saatleri ve yalnız okur-yazar olmak, yalnız diploma sahipliği yeni yüzyilin bireyleri için yeterli degildir. Bilgi toplulmarinin, bireylerinden beklentisi, **bilgi okur-yazarlığı** ve hatta **bilim okur-yazarlığı** dir.

Bu vasiflarin yalnızca belirli saatlerde gidilebilen okullarda edinilemeyeceği açıktır. Yasam için öğrenmenin büyük önem kazandığı günümüzde öğrenmeyi kolaylaştıracak, **kavrayarak derinlemesine** öğrenmeyi destekleyecek, öğrenmeyi zevkli kılacak, ortamlara ihtiyaç duyulması doğaldır. İleri ülkelerde **Bilim Merkezleri** olarak ortaya çıkan **yeni öğrenme alanlarının** sayıları bu nedenle hızla artmaktadır. Bugün dünyada bilim müzeleri de dahil faal 1000'e yakın bilim merkezi vardır. Bu yıl 60 kadar bilim merkezi hizmete girecektir. Bilim Merkezlerinin yıllık ziyaretçi sayıları 300 milyona yaklaşımıştır.

Bilim Merkezleri bilgi ile **hasir-nesir** olunan yeni öğrenme alanlarıdır. Ziyaretçilerine öğrenme sevgi, keşfetme mutluluğu, deney yapma heyecanı hissettirmek için tasarlanmış ortamlardır ve toplum kültürünün doğal bir parçasıdır.

Degerli Konuklar;

Türkiye'nin bugünkü milli gelir seviyesi beseri ve doğal kaynakları ile uyumlu degildir. Arastırma-gelistirmeye, eğitime yeterli kaynak ayrılamamaktadır. Türkiye sorunlarını bilmekte, fakat çözmekte gecikmektedir. Türk endüstrisi patent üretiminde çok yetersizdir. Çoğulcu demokratik yapının vazgeçilmez unsuru siyasi partilerimiz örgütlerinde, henüz hakiki anlamda **siyasal araştırma** birimine yer vermekte gecikmektedirler. Daha güçlü ve sürekli gelişen bir ihracat potansiyeli için Türk endüstrisinin rekabet gücü hızla artırılmalıdır. Bu nedenlerle **Türkiye; değişimi, bilimsel araştırmayı ve eğitimi çok ciddiye almak zorundadır.**

Simdi yapılacaklar; hep birlikte dünya değişiminin sunduğu olanakları ekonomik olarak değerlendirmek ve ülkede bugün olusan olumlu eğitim rüzgarını **hakiki eğitim reformuna** çevirmektir. Ülkemizi mutlu ve güvenli yarınlara taşıyacak, algılama kapasitesi yüksek, girişimci, sorun çözen, evrensel rekabete hazır bir neslin yetistirilmesi, ülkenin en büyük hedefi olmalıdır. Türkiye bunu basarmalıdır ve inanıyorum ki **basaracak güçtedir.**

Sayın Cumhurbaskanım;

Türkiye'nin gerçeklerini bilen, dogmakta olan yeni uygarlığın içinde Türkiye'nin kuvvetli ve saygın bir pozisyon alması gereğine inanan bir grup akademisyen, eğitimci, iş adamı, yönetici bir araya geldiler. Yalnız gerçekleri bilen olmak, söylemek yetmez; ayağa kalkıp bir şeyler yapmak gerek dediler. Her şeyi devletten beklemek olmaz, biz baslayalım devletin eli erer dediler ve BİLİM MERKEZİ VAKFI'ni KURDULAR (Eylül 1995).

Bugün Türkiye'de en çok bilgi üretenler (TÜBA-TÜBİTAK, başta İstanbul Teknik Üniversitesi olmak üzere, Saygın Üniversiteler, Bilim Adamları) en iyi eğitimciler (Eğitim Kurumları, Akademisyenler, öğretmenler, pedagoglar) en çok üretenler (Sanayi Odası, Mühendisler Odası, birçok saygın şirket) topluma liderlik edenler (iş adamları, sanatkarlar, yazarlar, gazeteciler, yöneticiler) Bilim Merkezi Vakfı çatısı altında bir yıl gibi kısa bir süre içinde toplanarak örgütlendiler.

Sayın Cumhurbaskanım;

Vakfimizla ilgili önemli gelişmeler şöyle özetlenebilir. 1997 Mart ayında Türkiye Birinci Bilim Senliği'ni organize ettik.

55. Cumhuriyet Hükümeti, programına **Bilim Merkezleri**'ni destekleme kararı aldı (13.07.1997) Tübitak, ülkemizin Bilim ve Teknoloji politikaları içinde, Vakfimizin hedefi olan **Bilim Merkezi**'ni destekleyeceklerini açıkladı (25.08.1997). Merkezi Amerika'da bulunan Dünya Bilim ve Teknoloji Birliği'ne üye kabul edildik (15.10.1997). Böylece bütün dünyadaki Bilim Merkezleri ile işbirliği olanagimiz oldu. Maliye Bakanlığımız yaklaşık bir yıl süren bir denetim süreci sonunda 23 Subat 1998 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile Vakfimize vergi muafiyeti hakkı tanıdı. İki uluslararası konferansa

katildik, yeni bilim merkezi kavramlarında Türkiye görüslerini açıkladik. İkinci **Bilim Senligi**'ne hazirlandik ve en önemlisi hedeflerimiz arasında yer alan **Deneme Bilim Merkezi**'nin infaatini bitirdik. Bugün ugurlu ellerinizle açilisini yapıyoruz. Deneme Bilim Merkezi **Istanbul Teknik Üniversitesi**'nin yer tahsisi ile olustu ve birlikte ortak olarak isletilecektir. Süphesiz **Deneme Bilim Merkezi**, süratle gelsecek, eksiklerini giderecek ve büyük proje için kadrolarimizin yetismesini saglayacaktır.

Sayin Cumhurbaskanim, Degerli Konuklar;

Simdi sira büyük projeyi infa etmeye geldi. Is programimizin kilometre taslari söyle :

- * Ekim 1998'de, Cumhuriyetimizin kutlama programi içinde büyük projenin temelini atmayi planliyoruz.
- * Büyük proje iki asama halinde tamamlanacaktır.
- * Birinci asamada 15.000 m² ana bilim merkezi ve 300 kisilik tiyatro / sinema salonu ve açık hava bilim bahçesi ile otoparklar infa edilerek 2001 Mart ayında hizmete alınacaktır. Birinci asama için gerekli finansman yaklasik 27 milyon dolardir.
- * İkinci asamada gökevi ve akvaryum bulunmaktadır. İkinci asama 6. Bilim Senligi'nde hizmete sunulacaktır. Maliyet yaklasik 5 milyon dolardir.
- * Diger illerimizde kurulacak bilim merkezleri için **örgütlenmeye** gelecek yıl Bilim Senligi'nde baslanacaktır. **Gezici üniteler**'le olanagi kisitli okullara hizmet servisleri 2000 yilindan itibaren verilecektir. **Türk Bilim Merkezleri Elektronik Agi** ise 2002 yilinda kurulmus olacaktır.

Degerli Konuklar;

Tutkumuz **benzersiz** bir Bilim Merkezi kurmaktır. Projemiz ulastigi fikir seviyesi ile **uluslararası** bir düzey; gördüğü ilgi ve destegin yayginligi ile de ulusal bir nitelik kazanmistir. Projemiz, Türkiye'nin bilimsiz kalmaya niyeti olmadigini, dünya bilgi stoguna genis toplumsal tecrübemizle anlamlı katkılar yapmaya hazirladigimizi gür bir sesle ilan etmektedir.

Sayin Cumhurbaskanim, Degerli Konuklar;

Bu duygu ve düşüncelerle; **Bilim Merkezlerini** destekleme tarihi kararini 55. Hükümet programina alan hükümetimize, Sayin Devlet Bakanı Kazim Yücelen ve Sayin Milli Egitim Bakanı Hikmet Ulugbay'in sahsında tesekkürlerimizi sunmayi yerine getirilmesi gerekli bir borç biliyorum. Türkiye Bilim politikari içinde projemizi destekleme karari veren ve 1998 bütçesinden 150 milyar TL. ayirmayi planlayan Türkiye Bilimsel Arastirma Kurumu'na Baskan Prof.Dr. Dinçer Ülkü'nün sahsında; **Deneme Bilim Merkezi**'ni kurmak üzere gemi havuzu laboratuvarini 5 yıl süre ile Vakfimize tahsis eden ve bize bu merkezin isletmesinde ortaklik yapma onuru bahseden Istanbul Teknik Üniversitesi'ne ve ayni üniversitenin Mimarlık Fakültesine, Rektör Prof.Dr. Gülsün Saglamer'in sahsında, Vakfimiz adına saygi yüklü tesekkürlerimizi sunuyorum. Diger taraftan senligimize destek veren basta Shell olmak üzere, bilim dostu mümtaz sirketlere; senligi büyük bir özveri ve olaganüstü gayretlerle gerçeklestiren düzenleme komitesi üyelerine ve emegi ödenmez sanatkar Zenger'e kalpten gelen sevgi ve tesekkürlerimi sunmayi bir vefa borcu biliyorum. Ayrıca 2. Bilim Senligine ve Deneme Bilim Merkezine emegi geçen tüm güzel insanlara kucak dolusu takdir ve tesekkürlerimizi Vakif adına sunmaktan mutluluk duyuyorum.

Sayin Cumhurbaskanim;

Vakfimizin kurulduğu ilk günlerde **herzaman kapim Vakfiniza açıktir** dediniz. Birinci Bilim Senligini **sevinç ve takdirle karsiliyorum** diyen mesajinizla baslattiniz. Politik yasaminiz boyunca ektiginiz fikirler ve baslattiginiz **Büyük Türkiye** kalkinma hamlesi 21. Yüzyilin esiginde yeni bir boyut kazanmaktadır. Yogun siyasal görevleriniz yanında, Türk eğitimi ve bilimine gösterdiginiz **İgi** ve manevi desteginizle ulusa güven ve güç veriyorsunuz. Aynı zamanda yarinin Türkiye'si için en bereketli hasati simdi ekiyorsunuz. Bu duygularla Vakfimiz adına tesriflerinize saygi ile tesekkürlerimi arz ederim.